

Diarienummer: 2022-0188

Klassificerings-ID: 3.5.2

Datum: 22 april 2022
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Säkerhet och tillgänglighet vid val (SOU 2021:96)

Dnr Ju2022/00209

Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), som har i uppdrag att samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen i syfte att göra den offentliga förvaltningen mer effektiv och ändamålsenlig, lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

DIGG tillstyrker förslaget att det ska vara möjligt att skicka röstkort digitalt till de väljare som är anslutna till infrastrukturen för säkra elektroniska försändelser som DIGG tillhandahåller.

DIGG vill uppmärksamma regeringen på att förslaget om att tidpunkten för utskicket av digitala utlandsröstkort ska vara en annan än den som ska gälla för utlandsröstkort som distribueras på annat sätt medför en risk att vissa personer kan komma att få sitt utlandsröstkort för sent eller inte alls.

Allmänt om infrastrukturen

Som DIGG uppfattar utredningens förslag är infrastrukturen Mina meddelanden tänkt att användas för att möjliggöra för Valmyndigheten att skicka röstkort digitalt till väljarna. DIGG ser därför anledning att inledningsvis i korthet beskriva

infrastrukturen och hur den idag används för att skicka digital post från myndigheter till privatpersoner.

DIGG tillhandahåller infrastrukturen

I enlighet med förordning (2018:357) om myndighetsgemensam infrastruktur för säkra elektroniska försändelser tillhandahåller DIGG en myndighetsgemensam infrastruktur för säkra elektroniska försändelser från myndigheter till enskilda. Infrastrukturen har namnet Mina meddelanden.

Vilka ansluts till infrastrukturen?

Till infrastrukturen ska avsändande myndigheter, de enskilda som begärt att få ta del av digital post från myndigheter och leverantörer av digitala brevlådor anslutas. DIGG för register (Förmedlingsadressregistret, FaR) över de som anslutit sig till infrastrukturen. I FaR finns uppgifter om anslutna personers personnummer, vilken leverantör av digital brevlåda som personen valt samt vilka myndigheter personen vill ta emot digital post från.

För att en privatperson ska kunna ansluta sig till infrastrukturen och registrera sig i FaR krävs idag att personen har ett personnummer och en svensk e-legitimation.

Hur skickas digital post inom infrastrukturen?

När en avsändande myndighet vill skicka digital post inom infrastrukturen kontrollerar den om personen finns i FaR och om personen vill ta emot digital post från den avsändande myndigheten. Om så är fallet skickas meddelandet till personens digitala brevlåda. Personen kan sedan ta del av meddelandet i den digitala brevlådan.

Om en person inte finns med i FaR vid tidpunkten för när den avsändande myndigheten vill skicka meddelandet kommer meddelandet i stället skickas med ”vanlig post”. Lika så skickas meddelandet med vanlig post om personen valt att inte ta emot digital post från den avsändande myndigheten.

Hur många privatpersoner är anslutna till infrastrukturen?

Sedan utredningen lämnade sitt förslag har fler privatpersoner anslutit till infrastrukturen. I april 2022 var drygt 5,5 miljoner privatpersoner anslutna till infrastrukturen. DIGG uppskattar att ytterligare omkring 200 000 privatpersoner årligen kommer att ansluta till infrastrukturen.

Synpunkter på utredningens förslag

Efter att ha lämnat en kort beskrivning av infrastrukturen och hur digital post skickas genom infrastrukturen vill DIGG lämna följande synpunkter på utredningens förslag.

9.8.2 Digitala röstkort

DIGG anser att det är positivt att röstkort ska kunna skickas inom infrastrukturen. Utifrån vad som framgår av utredningen ser inte DIGG att det skulle finnas några hinder mot att möjliggöra för Valmyndigheten att skicka röstkort digitalt inom infrastrukturen. DIGG tillstyrker därför utredningens förslag om detta.

Tidpunkten för utskick av utlandsröstkort

DIGG ser att en ordning där digitala utskick av utlandsröstkort är tänkta att göras vid en senare tidpunkt (45 dagar före val) än utskick som görs på annat sätt (som ska göras 50 dagar före val) medför en risk att vissa väljare inte kommer att få sitt utlandsröstkort i tid eller, i värsta fall, inte får sitt utlandsröstkort alls.

Anledningen till det är att en person som är ansluten till infrastrukturen, vid vilken tidpunkt som helst, kan välja att lämna infrastrukturen eller välja att inte längre ta emot digital post från en avsändande myndighet. Den avsändande myndigheten får inget separat meddelande om detta, vilket gör att en avsändande myndighet inte uppmärksammas på att en person lämnat infrastrukturen (eller inte längre vill ta emot digital post från myndigheten).

För att Valmyndigheten ska kunna veta vilka väljare som ska få sina utlandsröstkort digitalt behöver Valmyndigheten göra en kontroll av vilka personer som är upptagna i FaR och vill ta emot digital post från Valmyndigheten. En sådan kontroll behöver göras senast 50 dagar före valet för att möjliggöra distribution av utlandsröstkorten på annat sätt än digitalt.

Om en person väljer att lämna infrastrukturen eller sluta ta emot digital post från Valmyndigheten någon gång efter det att Valmyndigheten gör kontrollen mot FaR 50 dagar före val men innan Valmyndigheten gör kontrollen 45 dagar före val (då de digitala utlandsröstkorterna ska skickas) kommer personen inte längre kunna ta emot sitt utlandsröstkort digitalt.

Om Valmyndigheten då inte har en rutin för att säkerställa att ingen person "missas" under dessa dagar riskerar personen att bli utan sitt utlandsröstkort. Men även om Valmyndigheten har en sådan rutin kommer inte utlandsröstkortet kunna distribueras på annat sätt förrän vid den tidpunkt som det konstateras att personen inte längre är ansluten till infrastrukturen eller inte längre vill ta emot digital post från Valmyndigheten (antagligen 45 dagar före val). Det riskerar att leda till att utlandsröstkortet inte kommer nå fram till väljaren i tid.

DIGG anser att ovanstående bör tas i beaktande inför ett införande av digitala utlandsröstkort.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Anna Eriksson. I den slutliga handläggningen har också leveransledaren Anna Ågren och juristen Lina Abrahamsson deltagit. Föredragande har varit Lina Abrahamsson.

Anna Eriksson